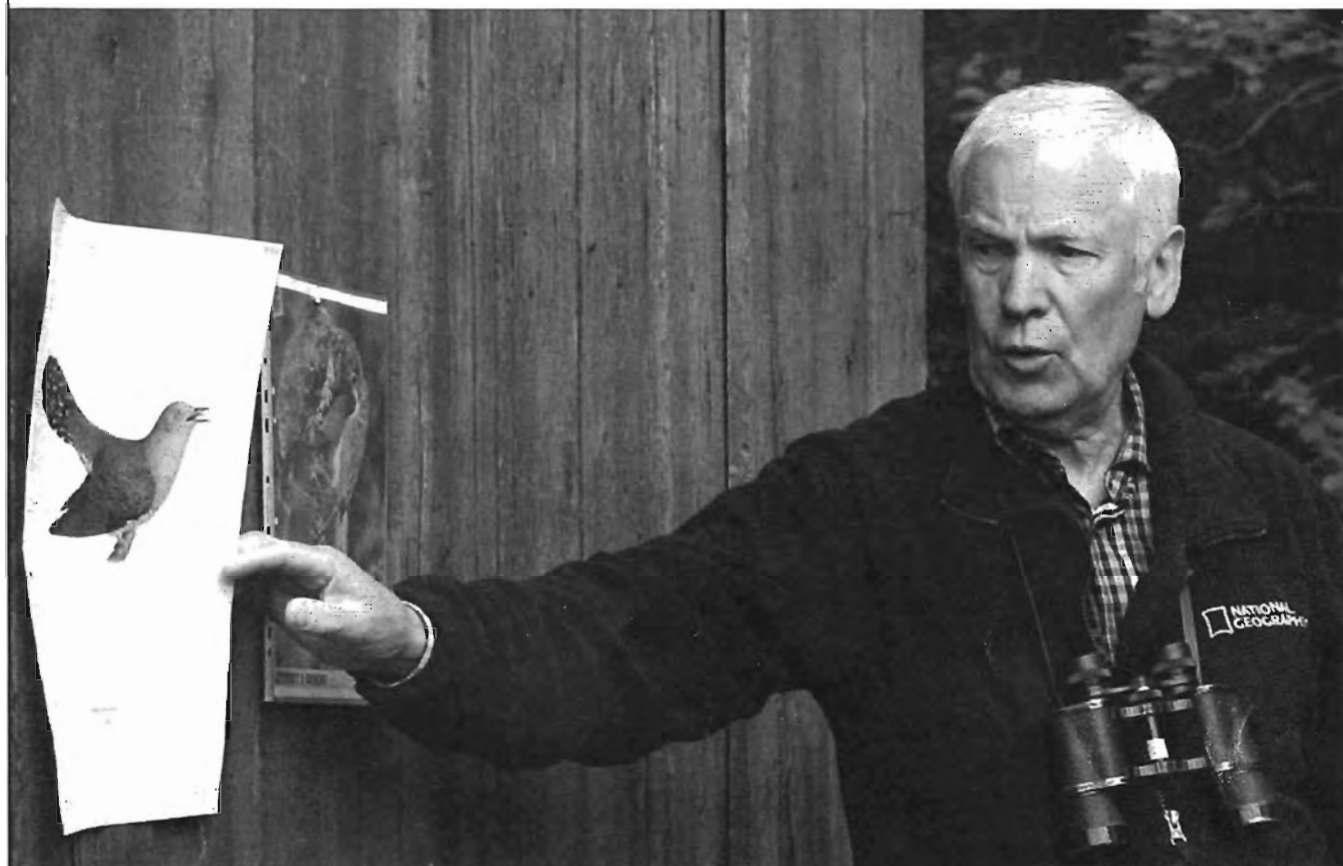

Tvärnö Hembygdsförening

Den enda gök vi såg på årets Gökotta visade vår guide Claes Erik Bjällerud oss på vedboväggen på Sundskär

År 2011 med Tvärnö Hembygdsförening och program för 2012

Verksamhetsberättelse

Planerade aktiviteter

Bokslut

Vår serie om Tvärnögårdar

mm mm

www.hembygd.se/uppland/tvarno

Verksamheten 2010¹

Möte med visning av gamla kartor över Tvärnö

11 mars hade styrelsen ett möte hos ordförande Sune Jussil. Marja Erikson från Upplandsmuseet var med och visade och berättade om gamla kartor som finns bevarade över Tvärnö som var mycket intressant. Föreningen överväger om vi ska göra en större träff för föreningens medlemmar om de gamla kartorna och Tvärnös historia. Hembygdsföreningen återkommer.

Marja visar kartor på väggen hemma hos Sune från sin dator

Torbjörn Ahlsén, kassören vill lära sig mer grundligt

Årsmötet

Magnus Tibell

Ca 20 personer deltog på årsmötet **14 maj** i skolsalen. Magnus Tibell höll i ordförandeklubban för mötet. Föreningen hälsar Lotti Oscarsson som ny medlem i styrelsen och Folke Andersson avtackades som föreningens kassör under 7 år med en buske till sin trädgård.

Efter mötet gästades föreningen av journalisten **Stig Unge** känd bla från radion som berättade sägner och legender från trakten. Tillsammans fikade vi med hembakade rulltårter och föreningen ordnade ett boklotteri. Vi tackar varmt för uppträdande och tårter.

Bla fick vi höra om "Hönsstryparen i Snesslinge"

Illustr: Stig Unge

Ordförande Sune Jussil tackar Stig Unge för en spännande och lite skrämmande stund.

BYGG AB SVEN MAGNUSSON

TVÄRNÖ SÅG

Tel såg:	710 20
Tel mobil:	070 514 47 37
Tel bostad:	122 84

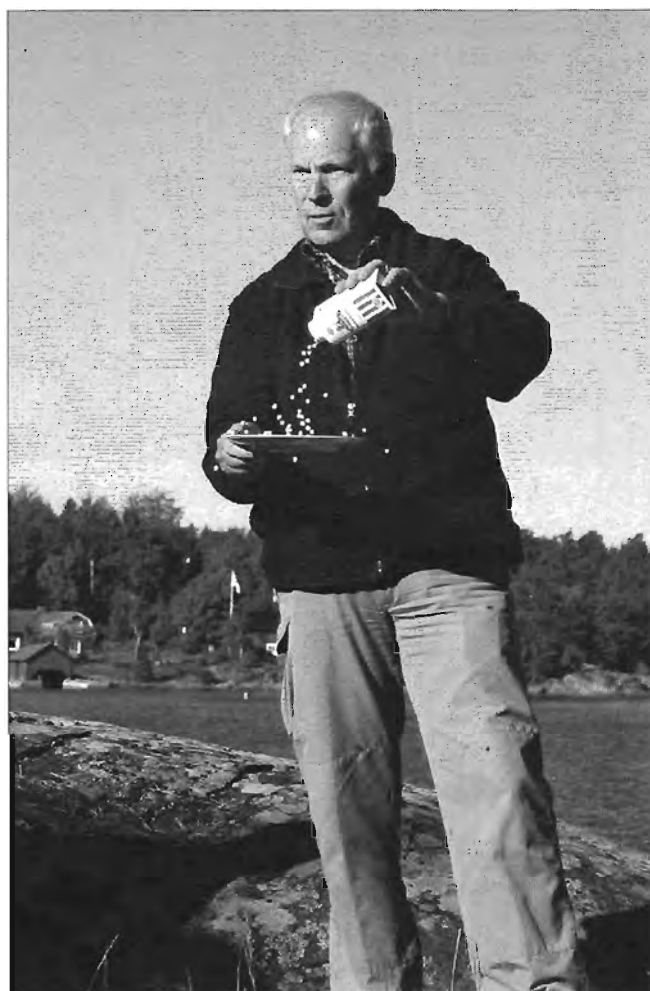
Gökotta

Lördagen **4 juni** inbjöd föreningen till Gökotta på Sundskär. Strax före kl 06 anlände ett antal båtar med morgonpigga, förväntansfulla deltagare, försedda med kikare, fågelböcker - och matsäck med frukosten.

Vi blev tillsammans 16 personer som i maklig takt vandrade igenom en på förhand utlagd "fågelbana". Någon gök behagade tyvärr inte uppträda denna morgon och för fågelsången stod istället de mera pålitliga arterna, talgoxe, rödhake, svartvit flugsnappare m fl. Men vem hade pickat sönder ett par gamla urblåsta svanägg som tidigare på morgonen lagts ut i strandkanten för beskådan....

Nöjda och glada intog vi matsäcken i morgonsolen ovanför sundskärsbryggan.

Claes Erik Bjällerud

Vi fick några minnestips av Claes. Här ska vi bättre komma ihåg att Årtsångaren låter som när man håller torra gula ärtor på en tallrik.

Hembygdsföreningen tackar varmt Claes Erik för en fin morgon

Midsommarfirandet

Vi hade tur med vädret på årets midsommardag även i år. Vi var många som firade i skolbacken, fler än 200 st som är föreningens rekord. Kul! Midsommarstången kläddes och sen dansade vi runt den med ledning av Mimmi- och Titti Källström. Christer Lehti spelade dragspel även i år.

Lotterier och fiskdamm ordnades för barnen. Coop i Östhammar hade sponsrat med de små presenterna.

Sen fikade vi i solen tillsammans ur egna fikakorgar.

Stort tack till alla som ställde upp för en trevlig och uppskattad midsommardag vid Tvärnö skola.

En fin gammal bild på midsommardansen vid skolan ca år 1924 med bl a Amy, Nanny och Astrid Söderström

(är det någon mer i dansen som är bekant - hör gärna av er till föreningen)

Tvärnödagen

2 juli arrangerades Familjedagen som vanligt av **Eva och Anders på Mellangården** i samverkan med Upplandsstiftelsen. Det var en varm och fin sommardag och många kom för att se eller medverka i alla olika aktiviteter. Ridturer och Nordsvenska Hästen visade en skogshäst i arbete, fårvallning med hundar, tipspromenad, tovnning av ull, allmogebåtar var bla det vi som kom till gården kunde välja på att bekanta oss med.

Hembygdsföreningen representerades av **Eva Tibell** som visade upp många fantastiska alster hon gjort i tekniken filé-pinnspetsteknik som är en sömnadsteknik på nät. Föreningen ordnade ett lotteri med 4 av Evas fina arbeten som vinster.

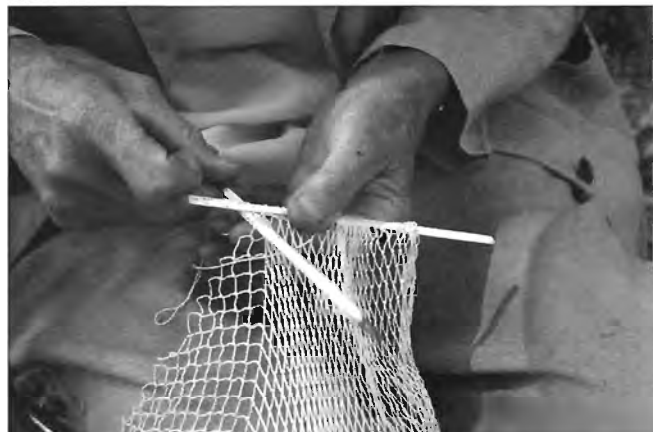
Varmt tack till Eva och familjen Johansson på Mellangården.

Elin får hjälp av Ninni Jansson från Östhammars natur- och tekniskola att testa tova ull

Hembygdsföreningen visar upp Evas fina arbeten och sålde lotter

Eva börjar med att binda ett nät som hon sen fyller med olika motiv

1:a vinsten i Hembygdsföreningens lotteri var Evas karta över Söderön och Tvärnö som Monica Svederöth vann

Geologinsdag på Tvärnö

Arne Sundberg från Sveriges Geologiska Undersökning, SGU följde oss till gamla gruvplatser på Tvärnö i hållande regn **20 augusti**.

I NV till SO riktning på Tvärnö och Söderön finns kraftigt magnetisk järnmalm. Kolla i spår efter traktorer i skogen där man kan hitta magnetiska och rostiga stenar. Det finns fem järngruvor på Tvärnö som inmutades 1833 men brytningen avslutades redan 1835.

Återvändan ligger alldeles vid vägen på Tvärnö. Man ser inhägnaden av nät mellan Karlholm och Tuskö. Den är vattenfylld, ca 20 m lång och ca 6 m djup.

Vid Gruvskäret ligger Tvärnös största gruva. Gruvan är inhägnad, vattenfylld, ca 100 kvadratmeter i marköppningen, ca 10 m djup och varphögarna är stora. Vi som följde med Arne Sundberg halkade runt bland moss- och regnvåta stenar och såg att Arnes magnet tydligt visade på kraftig magnetism.

Vi såg mycket av kvarts och kalkit i varphögen bredvid järnmalmgruvan

Gruvvreten på Värmlingsö är en järngruva något mindre än den vid Gruvskäret på Tvärnö. Ett kalkstensbrott finns också på Tvärnö vid Kalkplatsen. Därifrån forslades kalk till Hargs bruk.

På Raggarö finns 12 gruvor. Nio av dessa bröts

under ca tio år i mitten av 1800-talet. Ljusneverken bröt på Raggarö och på Tvärnö ca 10 000 ton järnmalm.

Stenalmagruvan är fint bevarad invid Långalmfjärden. En av Jonsgruvorna utmed vägen mot Öregrund är 140 m djup.

På Sladdarön finns det 7 gruvor där det brutits 7 800 ton järnmalm. På Slätön finns Lovisagruvorna som är ganska omfattande och som bröts på järnmalm i slutet av 1800-talet.

På Gräsö har fälspat brutits bl a vid Igelskär och Österbyn. Fälspaten gjorde tex Gustavsberg porslin av. Förekomst av uran är upptäckt på Digelskäret men har aldrig brutits.

Vid Norrskedika bröts det järnmalm under 50 år och den största gruvan är 250 m djup. Där fick, som också säkert på många andra ställen, kvinnor och barn jobba med att separera (sovra) järnet från gråberget med hammare efter att männen brutit loss och fodrat upp malmen. Vid Koxut söder om Östhammar har det brutits järnmalm och kalksten i flera gruvor. En 125 m djup järnmalmgruva, Sandgruvan ligger norr om Börstils kyrka. Kalk har också brutits i Braxenbol och vid Liäng väster om Forsmark. Vid Valö finns Klockargruvorna, där järnmalm brutits.

Vid Olandsån finns ett oinhägnat järngruveområde där Aspögruvan är den största med ett djup på ca 115 m. Vid Aspö bergtäkt har gabbro brutits för tillverkning av mineralull vid Rockwool i Gimo. Idag tas bara material till vägbyggen och husbyggnationer där. Vit fin kalk används också till cement, gödning, papper och spackel och största kalkgruvan i Uppland är Vattholma.

Det finns 823 kända mineralförekomster i Uppland. I Östhammars kommun dominerar järn.

Dannemoragruvan är störst i Uppland och un-

der 511 år som den från slutet av 1400-talet varit i drift togs det upp 35 miljoner ton järnmalm vilket kan jämföras med ett års brytning i Kiruna idag. Lika mycket malm finns kvar i Dannemora och beräknas ta ca tio år att bryta nu i modern tid. När gruvan stängdes 1992 kostade malmen 35 dollar/ton och nu beräknas beloppet ca 5 - 8 ggr så högt och därför är det lönsamt att ta upp driften igen.

Idag finns 13 metallgruvor i drift i Sverige. Under 2012 öppnas 4 eller 5 nya eller nygamla gruvor i landet varav Dannemora är en. Det finns tre gruvfält i Sverige. Skelleftefältet är landets yngsta gruvfält, upptäckt 1925 (bla Bolidengruvan). Bergslagen är det äldsta gruvfältet i landet (ca 1000 år) och så finns Norrbottens gruvfält, som är drygt 100 år gammalt. Metallerna som utvinns är järn, koppar, zink, bly, guld, silver och tellur (tellur används till solceller). Sverige leder järnproduktionen med 90% i EU. Med guld är Sverige det ledande landet i Europa. På 1950- 60-talet var Kirunagruvan världens största gruva.

Upplands landskapssten är bandad hälleflinta. Man kan likna den med bacon (tex vit och rödbruna skikt) och är finkornig omvandlad vulkanit.

I september ordnas varje år Geologins dag med utflykter och föreläsningar i hela landet.

Mycket information går att hitta på SGU:s hemsida www.sgu.se

Friluftsgudstjänst

21 augusti, kom ca 20 personer till gudstjänsten. En del med buss från Östhammar. Vädret var fint så vi satt utomhus men fikade tillsammans av de generösa kak- och brödfaten som föreningen bjöd på, inomhus.

Prästen **Virpi Pakkanen Wiberg** höll i gudstjänsten och **Ralf Wiberg** spelade på sin flöjt.

Virpi höll dagens lilla predikan i skolbacken i fint väder

Lena Borgklint Andersson hade bakat allt gott till gudstjänstens fikastund
Foto: Harald Andersson

De fina grindarna på Södergården är exempel på Rickardsson's snickeri

Bygg & Specialsnickerier

Utför snickerier

efter kunds önskemål

• Dörrar • Fönster • Trappor

PI 4192, 742 92 ÖSTHAMMAR

Tel/fax 0173-129 98 • Mobil 070-301 29 99

Eva och Anders serverade och stod för lunchen som smakade mycket bra efter vår utflykt i spöregnet, tack för det!

Foto: Margareta Axelsson

Styrelsens planering inför 2012

Årsmöte

lördagen 19 maj, kl 13.00 i Tvärnö skola med årsmöteshandlingar. Som underhållning efter mötet lyssnar vi på Per Olov Eriksson från Hargshamn som berättar om Ryssarnas härjningar på 1700-talet i Roslagen. Kaffe med dopp serveras.

Fjärilsvandring

lördagen 9 juni kl 10.00. Vi samlas vid Laduskär strax före första Raggåröbron. **Jan Olov Björklund** har tidigare medverkat på Tvärnödagen på Mellangården och är under den här tiden i trakterna för att inventera våra insekter. Han kommer att följa oss runt bland fjärilar, larver och puppor och främst ska vi få se den mycket ovanliga Mnemosynefjärilen som flyger endast under ca 1 -2 veckor. Närmare information meddelas via föreningens webbsida och affischeras i god tid. Vi tar med oss egen fikakorg och vi ordnar själva med samåkning på bästa sätt för det finns inte mycket plats för bilar.

Midsommarfirande

midsommardagen 23 juni kl 13 samlas vi med blommor och grönt för att klä midsommarstången i backen nedanför skolan. Det blir dragspelsmusik, danser och lekar runt den klädda stången. Lotterier och överraskning för barnen ordnas. Medtag egen fikakorg!

Tvärnödagen

lördagen 30 juni kl 10.00 på Mellangården i samarbete med Upplandsstiftelsen med guideade turer bla. Sommarens tema är "fiske och fiskar". Därför kommer gamla fiskeredskap att visas både på land och i sjön, det går att testa modernare redskap och Almogebåtföreningen kommer att finnas på plats. Aktiviteter runt gårdens djur förstås som fårvallning, ridning mm.

Hembygdsföreningen kommer att bli sälja lotter i fiskets tecken. Annonseras i Annonsbladet.

Utflykt

till Gräsö 12 juli. Vi åker i egna bilar för att titta på havtornsodlingar, blir guideade i kyrkan och får veta mera om skärgårdens historia och medlemmar blir sen bjudna på lunch på Gräsögård. För ej medlemmar kommer föreningen samla in en mindre avgift till lunchen. Närmare upplysningar på webben och affischeras i god tid. Vi måste anmäla oss!

Tvärnö Hembygdskommittés ekonomi

20110101 - 20111231

Behållning 11 01 01

Kassa	4 235,00
Plusgiro	21 195,93
	25 430,93

Intäkter

Medlemsavgifter	10 560,00
Bidrag	1 250,00
Annonser	745,00
Lotterier	3 881,00
Servering	2 300,00
Skrifter	190,00
Fiskdamm	1 000,00
	19 926,00

Utgifter

Föreningsavgifter	2 506,00
Arrangemang	4 372,00
Lokalhyra	800,00
Kontorsmateriel	2 424,00
Tryckkostnader	2 022,00
Postbefordran	680,00
Bankkostnader	453,00
Arvoden och ext tjänster	7 600,00
Tidskrifter och facklitteratur	475,00
Lämnade bidrag och gåvor	649,00
	21 981,00

Resultat

- 2 055,00

Behållning 2011 12 31

Kassa	1 360,00
Plusgiro	22 025,93
	23 375,93

Kungsängen 2012 01 30

Torbjörn Ahlsén

kassör

Friluftsgudstjänst

i augusti vid Tvärnö skola om vädret tillåter. Någon av traktens präster håller i annat fall Gudstjänsten inomhus och som alltid avslutas träffen med generöst fikabord. Affisch sätts upp i god tid vid skolan, annons kommer i Annonsbladet och så kan vi kolla på webbsidan.

Tvärnögårdar

Vad vet vi om Tvärnös gårdar.....

År 2005 planerade styrelsen att i föreningsutskicket berätta om de över 20 gårdar som finns på Tvärnö, Sundskär och Värblingsö. Byggnadsår, markskiften, historia, generationers ägande osv.

Ni som bor på öarna runt- eller på Tvärnö hör av Er till styrelsen. Skriv gärna lite om gårdens ursprung, lättsamma berättelser eller händelser och låna oss foton, kartor som kan vara intressant för oss medlemmar att läsa om.

Vi skrev först om Tvärnö skola i 2006-års utskick, året efter om Gruvskäret och Karlholm. Efter det skrev vi om Sandvik, Stensberg, Norrhägnaden på Värblingsö och Hästhagen. Förra året hade vi Sundmanshagen på Värblingsö med i skriften.

Norrgården

Den första ägaren till Norrgården som går att spåra är Matts Ersson (Eriksson) född 1675. Han löste in sina syskons arvedel i Norrgården, Östertvärnö 1741 visar ett dombrev efter ett sommarting i Östhammar. Det finns också en välbevarad karta från 1739 då Matts hade ansökt hos Landshövdingen om att fastställa ägo- gränser och delning av skog, ägor och skär. Tidigare betraktades skogen och nyodlingar som byns gemensamma egendom och kunde nyttjas till normalt behov. Efter ryssarnas härjningar i Roslagen 1719 då hela Östertvärnö by brändes ned behövdes mycket virke till återuppbyggnader vilket kanske resulterade i intresset av mera uppdelade ägor.

Vi är många som minns Amy och Sven Mattsson på Norrgården. Amy föddes 1913 hemma på gården. Det kom en "jordemor" (troligen Lovisa

Edin från Bodahagen/Sundskär) för att hjälpa henne till världen. Sven född 1909 gifte sig 1946 med Amy och Sven flyttade 1950 från Länsö till Norrgården som Amys föräldrar brukade. De fick två barn Karl Gustav och Ingegärd. Ingegärd och hennes man Torsten Eriksson var sen 1989 ägare av gården fram till 2008 när sonen Mikael född 1976 gift med Marie född 1981 övertog gården. Mikael är då den femte generationen i släkten på Norrgården.

Vid forskning tillbaka i alla fint bevarade handlingar från 1700-talet visade det sig att Torstens anfäder i Moxboda, Harg är de samma som Ingegärds från Norrgården. Intressant med gemensamma rötter!

Amys föräldrar var Henning född 1878 på Norrgården gift med Alma Gustava Mattsson född 1884 som kom från Börstil. När Amy och Sven övertog gården flyttade föräldrarna in i västra delen av huset där tidigare Hennings far Carl Erik Söderström tillbringat sina sista år. Carl Erik dog 92 år gammal och var då halt och nästan helt blind. Han gifte sig 1871 med Maja Lotta (Maria Charlotta) Ersdotter och hade innan varit skeppare och seglat jorden runt fem gånger och även bott en period i Amerika. De fick tillsammans sex barn varav en pojke dog i

Norrgården runt ca 1915 efter att Henning rustat och byggt ut huset. Det kan vara Carl Erik och Maja Lotta längst till vänster som bor i västra delen av huset. Henning och Alma Gustava med kanske Astrid och Amy i händerna framför trappan.

(en gammal och ljusskadad bild men ändå intressant)

difteri endast sex år gammal.

Henning och Alma Gustava fick tillsammans Astrid som föddes 1912 som sen gifte sig och levde sitt liv som granne på Mellangården. Henry föddes 1915 och har bott och arbetat på gården hela sitt liv. Herbert som har varit bonde i Björnäs föddes 1918. Deras yngsta son Gustav, levde sitt liv på gården vid Lunda, granne med skolan som var ett gammalt båtsmanstorp.

Carl Erik köpte hemmanet 1868 för 5 000 Riksdaler av Matts Mattsson. Den företagsamma Carl Erik hade det säkert kämpigt att vara bonde många gånger vilket visar sig i gamla bevarade handlingar.

Intresset för sjöfarten fanns kvar i Carl Erik så han tillsammans med några fler från orten lät bygga en skonert 1870 på Lotsholmen på Söderön. Skeppet fick namnet Julius som på sin jungfrutur först anlade Flensburg i Tyskland. Väl i hamn 13 november blåser det upp till västlig storm och vattenståndet steg hela sex alnar (= 3,6 m över det normala). Vinden kantrar plötsligt till orkan från nordost. Många fartyg hade då ingen möjlighet att söka en skyddad hamn så det inträffade många haverier. Julius som låg i lä flöt ändå upp på stadens kaj av det höga sjövattnet. Ett tremastat skepp sjöade upp på stadens torg så Julius besättning var tacksamma för att deras skepp klarade sig utan större skador.

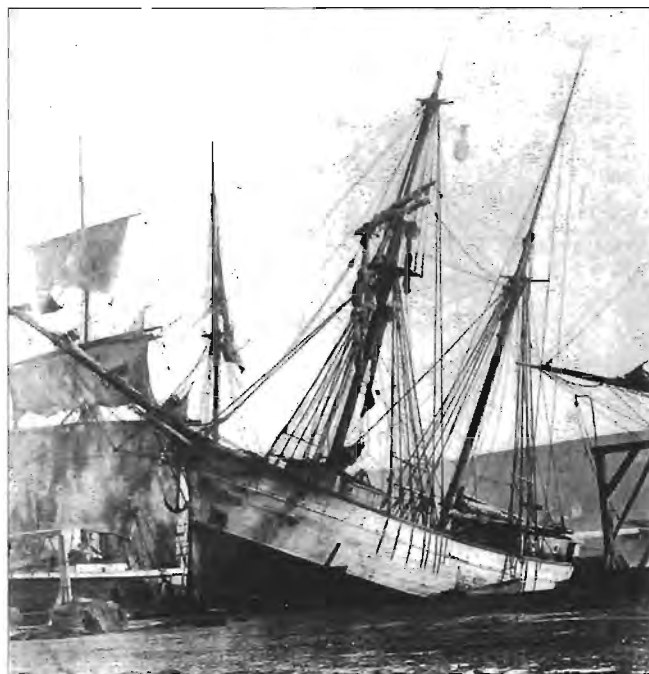
Tanken var inte att det skulle skrivas så mycket om skepp i denna gårdsbeskrivning men eftersom många uppgifter är tagna ur Martin Ahlens skrifter om Norrgården och det senare framkommit andra uppgifter väljer vi att förklara skeppet Julius historia.

Jag tog kontakt med Roger Toll, Häverö för att få veta mer om skonerten Julius äventyr på sin första seglats utomlands.

Roger T har forskat i hela norra Roslagens skeppshistoria och skrivit om Julius i skriften "Rospiggen" 1995 som ges ut av Roslagens Sjöfartsminnesförening varje år. Enligt fartygsregistret finns inte Carl Erik Söderström med som delägare men det kan ändå ha funnits ägare som någon period varit med bland fartygets ägande. När Martin Ahlsén 1991 skrev om Norrgården i skrifter som utgivits av studiecirkeln "Tvärnö För och Nu" fick han uppgifterna ur Norrgårdens gårdsarkiv att Carl Erik var med och byggde och hade ett delägarskap i Julius.

I Rospiggen 1995 har även Roger Toll skrivit att fartyget i mitten av bilden nedan som togs i Flensburg efter ovädret är Julius. Men som senare visat sig vara fel. Det är skeppet som ligger bakom med sina segel på tork som är Julius.

Anm av Lena Edin

Fartyget i bildens mitt är skonerten Njord från Vätö som råkade värre ut än Julius som ligger strax bakom. Bogsprödet som syns i högerkanten hör till barkskeppet som hamnade på stadens torg.

Foto: Wilhemlm Dreevesen, Flensburg, 1872

Carl Erik köpte även Södergården på Tvärnö 1889 efter att hans bror inte kunde ta hand om gården på bästa sätt. Han kanske drömde om att se ut över sjön på gammeldagar men sålde den igen efter fem år.

Henning var 30 år när han tog över Norrgården 1908. Han rustade då upp- och byggde till hus och ladugård. Han fraktade gott virke av timmrade hus från den nedlagda gruvbyn på Raggarö. I ladugården finns en stock bevarad efter det gamla fähuset med inristningen 1824 och Henning ristade också in 1925 när han blev klar med sitt ladugårdsbygge. Det var en gård i mycket gott skick som Amy och Sven övertog. Sven var också noga med att underhålla och bevara gärdesgårdar, ängslador med rörtak, rian (linbastun) och smedjan.

Amy gick Bergavägen (sommartid) eller Myravägen (under vintern) genom skogen till Tvärnö skola vid ca åttatiden för att komma till skolan på morgonen. Ibland hade hon före skolan hjälpt till med mjölkningen. I ryggsäcken hade hon smörgås av hembakat bröd med kärnat smör och ibland en flaska mjölk.

Amy konfirmerades i Hargs kyrka 1927 och rodde då eller åkte båt till Harg. Efter konfirmationen var Amy med ut på danser. De gick eller cyklade till Raggarö, Nolsterby, Tuskö eller till dansbanan i Mälby. Det arrangerades logdanser också. De uträttade sina postärenden och varuinköp i affären i Elvsnäs dit de också måste ro till.

Kvarnen är grovt gjord i rejält och tungt virke så den har klarat sig bra utan förankring i berget och står bara på ett löst upplagt stenunderlag. Pelaren under kvarnen, underliggarna och stödbenen är ca 50 cm i fyrkant och drivaxeln till vingarna är i samma dimension. På axeln sitter ett stort kugghjul med 2 m diameter och trälamellerna i tre lager som överlappar varandra är gjorda i slitstark oxel.

Kvarnen flyttades på isen från Länsö i april 1888. Enligt en muntlig tradition sägs det att den tidigare har flyttats åt andra hållet från Tvärnö vilket är svårt att riktigt fastställa. I så fall skulle den byggts på berget vid Hagaberg vilket syns på en storskifteskarta från 1772. På en av stockarna i kvarnhuset finns inristat "Ano 1733" vilket troligen är byggnadsåret. Vingarna förstördes vid ett åskväder på 1890-talet men rustades upp igen åtta år senare.

Kvarnen återinvigdes efter den stora restaureringen i sept 1992 i samband med "Kulturhusens dag". Tvärnö Hembygdsförening ordnade en stor invigningsfest med tal, musik och samtidigt visades Norrgårdens många fint bevarade redskap och verktyg från hela 1800-talet och studiecirkeln "Tvärnö Förr och Nu"s fina utställning om "Lin från frö till färdig lintråd" där studiecirkeln fått odla linet på Norrgårdens ägor. Renoveringen fick ekonomiskt stöd från Riksantikvarieämbetet, Östhammars kommun, Tvärnö Hembygdsförening, studiecirkeln Tvärnö Förr och Nu. Mycket ideellt arbete hade utförts av folk från gården och andra på Tvärnö.

Kvarnen är en av två väderkvarnar bevarade i Östhammars kommun. Den andra står på Gräsö gård. Det har enligt gamla kartor funnits 3 - 4 väderkvarnar på Tvärnö.

Gösta Boman, Amy, Elsa Walgren och Astrid är redo att gå ut för att mjölka Norrgårdens kossor

Rapport från Söderöns Utvecklingsgrupp (SUG)

Under 2011 har Söderöns Utvecklingsgrupp bedrivit ett projekt tillsammans med Upplandsmuseet benämnt "Det attraktiva landskapet". Syftet är landsbygdsutveckling genom utökande av det lokala landskapets attraktivitet. Utgångspunkten är att väsentliga delar av ett landskaps attraktivitet ligger i natur- och kulturvärden. Vi har arbetat med att ta fram styrkor, svagheter, möjligheter och hot för ett antal platser på Söderön, Tvärnö och Raggarö.

För Tvärnö gäller det området vid och kring Mellangården. Vår avsikt är att kunna gå vidare med detta arbete under 2012 för att ta fram broschyr, där vi presenterar de olika platserna, sätta upp skyltar vid dessa platser och några andra ställen och även på andra sätt arbeta för att stärka marknadsföringen i vårt område.

Vi har under året också arbetat med ett lederprojekt benämnt "Framtid för Söderön - Tvärnö - Raggarö; visioner för en livskraftig framtid.

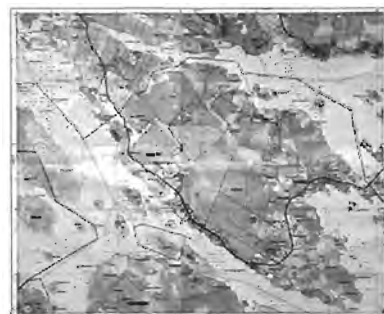
I projektet söker vi fånga in ett antal frågor som är viktiga för vår utveckling som infrastrukturella frågor, tele- och mobilnät, kollektivtrafik, turistfrågor av olika slag, hur få fler att bo inom området etc.

Vi har fortsatt med utgivningen av SöderöTvär-Nytt som under året kommit ut i tre nummer.

Lasse Lindell

Ordförande

Tvärnö karta

Hembygdsföreningen försäljer en karta över Tvärnö
Kartorna finns i två olika utföranden
Den ena med endast Tvärnö och en med även Raggarö på
Kartan kostar 300 kr och ligger på rulle
Det går att köpa kartan vid
Hembygdsföreningens aktiviteter

Hembygdsföreningen är tacksam för
förslag till aktiviteter.
Föreningens pengar skall användas
till medlemmars glädje och nytta.
Kom med tips till Katarina Johansson

073 038 85 14

abborren73@hotmail.com

Hasses Antik, Tuskötäppan

Säljer, köper och värderar

Till Hasses Antik hittar Du genom
att åka till Långalma och där ta
höger mot Raggarö
Följ skyltar (Antik)

Även LOPPIS !

Lådspegel
Rokoko 1750-talet

Hans Sundin 0173 702 85

www.hembygd.se/uppland/tvarno

Tvärnö på internet

Mer om Tvärnö och Hembygdsföreningen hittar Du på webbplatsen.

Webbplatsen moderniseras!

Hembygdsförbundet har skaffat ett nytt webbverktyg som innebär att vår webbplats kommer att få en helt ny design och en del nya funktioner. Ändringarna införs 1 maj i år. Bland annat går det då att registrera medlemsskap via ett formulär. Där finns också ett formulär som Du använder för att ändra dina uppgifter i vårt medlemsregister. Med ett annat formulär kan Du enkelt skicka ett meddelande till vår hembygdsförening och dessutom bifoga filer, t ex foton.

Vi vill gärna att Du bidrar med foton samt förslag till kompletteringar och förbättringar av webbplatsens innehåll.

Skicka mejl till
webbadministratör

Torbjörn Ahlsén

torbjorn.ahlsen@telia.com
070 245 27 42, 08 581 728 08

www.hembygd.se/uppland/tvarno

Gillar du lamm?

Vi säljer färskt lammkött lamm- och fårskinn

Lammen går hela betessäsongen på naturbete och från maj 2009 är både växtodling och djurhållning anslutna till **KRAV**

Slakten sker i Upplandsbondens regi och köttet levereras styckat och klart i kartong i november.

Skinnen beredes under vintern i Tranås
och finns till försäljning från april

Vi säljer både ekologiskt beredda skinn
 samt traditionellt beredda skinn vilka kan
 tvättas i tvättmaskin

Gör din beställning i god tid!
Efterfrågan är större än tillgången!

Du får mer

Mellangården

Anders Johansson & Eva Medin Johansson

0173 711 18, 070 398 03 87

eva.medin@uone.se

www.oregrund.nu/tvarno

www.mellangardentvarnoblloggar.blogspot.com

Glöm inte...

Hembygdsföreningens årsstämma

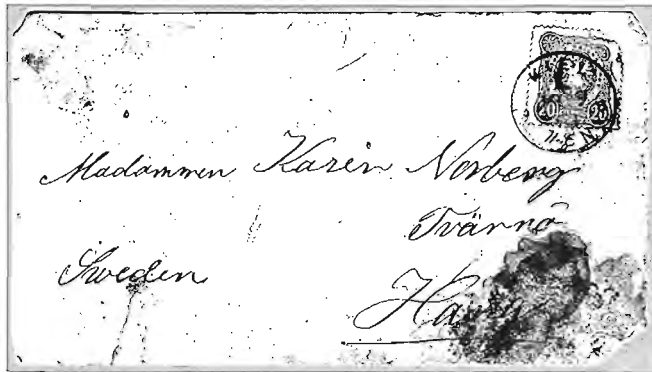
**i Tvärnö skola
lörd 19 maj kl 13.00**

Efter mötesförhandlingarna lyssnar vi till Per Olov Eriksson som berättar om Ryssarnas härjningar i Roslagen i början 1700-talet

Fika !

Per och Anna-Britt Löfström som byggt nytt och bor på fd Eva Perssons **Ekensberg** på Tvärnö har låtit riva det gamla huset som Norberg byggt i slutet av 1800-talet. Husets timmer kommer att leva vidare i Hållnäs och det har byggts ett nytt hus i vinter på platsen för det gamla som är likt det ursprungliga.

I trossbotten hittades då ett gammalt kuvert adresserat till "Madammen Karin Norberg, Tvärnö, Harg, Sweden" daterat Kiel 19/9 1883. Tyvärr fanns inget brev kvar inuti.

Det hittades även ett annat brev från Amerika avsänt av Carl Ericsson, South Norwalk till en Carin från Harg. Datumet är okänt. Brevet är på fyra helsidor och kanske kan vara en pusselbit i Tvärnös historia. Brevet lyder:

South Norwalk.....

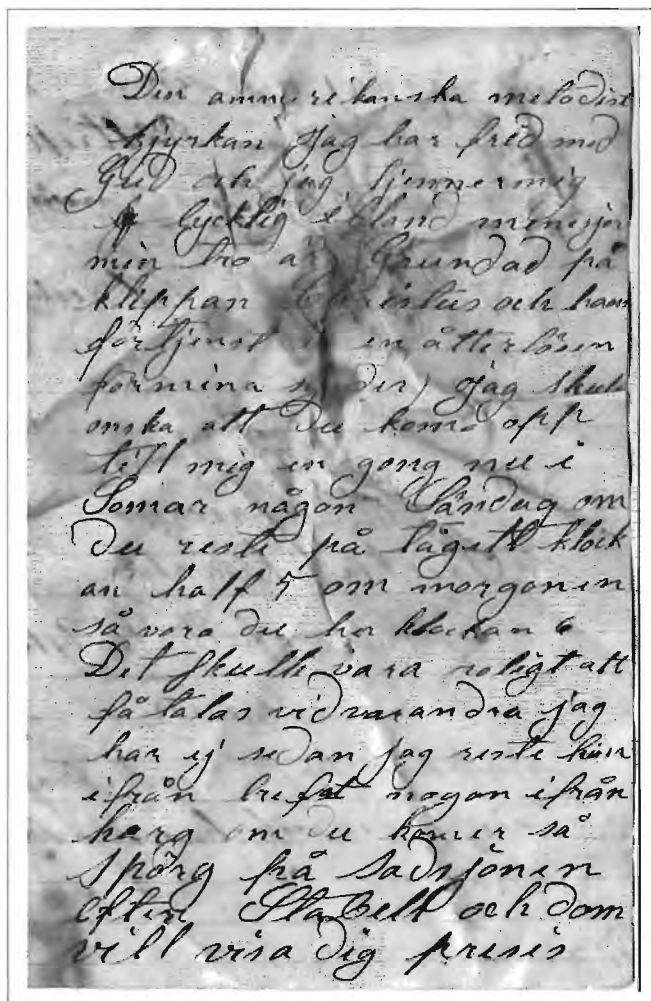
Carl Norberg Guds Nåd och frid varde alt och Christus din helse.

Jag får nu tacka dig så mycket för ditt brev varuti jag hör att du har helsan både till kropp och själ. Häran varde evinnerligen prisad.

Jag får nu tala om för dig att jag är Carl Ericsson från masungen, densamma som du menar kanhända du knappast tjenner mig för jag var mycket ung när du lämnade Harg. Jag låg i Hudiksvall den gong när du gick ut med Krusebjörn. Du kommer vel ihåg att min broder Petter gick med der. Skriv till mig om du vet var det blev af honom.

Jag har seglat som sjöman för 3 år i svenska och amerikanska sjepp men så tenkte jag att jag skulle forsoka landet. Jag arbetar nu som skomakare uti en liten landstad i Connecktigtat stad. Jag trivs så gott och jag emnar mig aldrig på sjön mer om det är härans vilja. Jag är här en medlem utaf den amerikanska metodistkyrkan. Jag har frid med Gud och jag tjenner mig lycklig ibland menisjor. Min tro är grundad på klippan Christus och hans förtjänst är en återlösen för mina synder.

Jag skulle onska att du koma upp till mig en gong nu i somar någon söndag. Om du reste på tågett klockan half 5 om morgonen så voro du her klockan 6. Det skulle vara roligt att få talas vid varandra. Jag har ej sedan jag reste hemifrån trefat nogon ifrån Harg. Om du komer så spörg på stasjonen efter Stabell och dom

vill visa dig precis var jag är. Nu sender jag dig minn påttrett var god och send mig din. Jag är din broder uti Herrens Christus.

Tecknar Carl Ericsson

Min adress är
Carl Ericsson
South Norwalk
Care of F Stabell

Carin

Jag har haft brev ifrån min fader och hann mår bra.

Hembygdsföreningens notering....

Brevet är tolkat av Torbjörn Ahlsén 2012

Är det någon som känner till något om nämnda personer hör gärna av er till styrelsen så vi alla får veta mera....

I skriften "Tvärnö Förr och Nu! finns det en del uppgifter om skepparen Karl Anton Norberg som hött i Ekensberg där brevet hittades. Förmodlingen är han den Carl Norberg som brevet är ställt till.

De hade bl a en son Karl Johan Norberg. Kanske är han den Carl Ericsson (mammans efternamn) som har författat brevet.

Vid en sökning på nätet på F Stabell, South Norwalk, Conecticut hittades en Frederick Stabell, född 15 maj 1892, död 1 mars 1978. Kanske han är den "F Stabell" hos vilken Carl Ericsson tydligen bodde en tid.

**Hembygdsföreningens
alla aktiviteter kommer att
affischeras på alla
anslagstavlor i god tid**

Titta gärna också på
färska uppdateringar på vår hemsida:
www.hembygd.se/uppland/tvarno

Ta en tur...!

Bergavägen och Myravägen

Ta en fin promenad på de uppskyltade stigarna
mellan skolan och Norrgården

Lill-Näsudden

Gå gärna slingan från Mellangården genom
Naturreservatet ut till Näsudden

Det finns grillplats ordnad vid sjön

Skyltad parkeringsplats "Naturreservat"
finns öster om Mellangården

**Välkommen också till en promenad
genom Tvärnö historia**

Östra Tvärnö by har varit bebodd sedan
vikingatiden. Det visar bl a gravrösen
och en skeppssättning

Det finns också lämningar efter en gård före
Laga Skiftesförflyttningen (1844)
mellan Mellangården och Norrgården.

En promenadslinga är skyltad vid vägen
nedanför Mellangården

**Alla är välkomna att skänka prylar
till föreningens lotterier**

gåvorna tas emot av
Margareta Axelsson på Södergården
eller Lotti Oscarsson Tvärnösundet 646

**Östra Tvärnö
Samfällighetsförening**

**Vid troling och nätfiske på
föreningens vatten krävs fiskekort**

**Fiskekeföreskrifter
gäller från 1 maj 2010**

Minsta maskstorlek i näten, 50 mm

**Max 3 gäddor/dag och person får
tas upp till matfisk**

**Gädda som är under 40 cm och
över 75 cm ska släppas tillbaka**

Fiskekort försäljes av:

**Anders Johansson, Mellangården
Gert Bohman, Johanneslund**

**Alla är välkomna att
annonsera i årsskriften**

kontakta styrelsen!

Jan Mattson

**Kvarnbo Ralbo 212
815 92 Tierp**

**Tel 0293 600 34
Mob 070 605 14 05**

Utför olika slag av dekorativt smide
samt nyttsmide, beställningssmide,
kyrksmide och gravkors

Försäljningsställe bl a:
Knutmassomuseet, Gimo 0173 408 99
www.dekorsmide.se

Medlemsförteckning

Aase Gunvor	Artillerigatan 97	115 30 Stockholm	<i>Tvärmöadress</i>
Ahlsén Inga-Maja	Hamnesplanaden 4 D	753 19 Uppsala	Lövnäs 990
Ahlsén Torbjörn o Gerthy	Penselvägen 10	196 38 Kungsängen	Tvärmösundet 636
Altenburger Kurt o Agneta	Östra Tvärn 974	742 91 Östhammar	Tvärmösundet 636
Andersson Birgitta o Folke	Ellagårdsvägen 182	187 45 Täby	Ö Tvärn 979
Andersson Börje o Johan	Gröna gatan 31 E	754 36 Uppsala	Nyborg 394
Andersson Gunilla o Nils	Svartkärrsvägen 4 4 tr	133 32 Saltsjöbaden	Sundskär
Andersson Ragni	Diamantgatan 10	554 47 Jönköping	Västerbyn 532
Andersson Monica	Stendösvägen 2	186 31 Vallentuna	Västerbyn 532
Andersson Borgklint Harald o Lena	Vitkålgatan 54	754 49 Uppsala	Ö Tvärn 967
Arnebjör Gun o Rolf	Allmogevägen 8	177 57 Järfälla	Västerbyn 524
Axelsson Margareta	Centralvägen 35	183 57 Täby	Orrsundet 410
Axelsson Lewis Eva o Jonathan	Tvärmö Södergården 650	742 91 Östhammar	Södergården 650
Backström Per	Sunnerstavägen 5	756 51 Uppsala	Södergården 650
Backström Rune o Signild	Gammelhusgatan 25	742 33 Östhammar	Tvärmösundet 651
Berglund Anna o Erik	Orionvägen 31	175 60 Järfälla	Tvärmösundet 651
Boman Modin Gert o Inger	Östra Tvärn 974	742 91 Östhammar	Höganäs Sandvik
Boman Lilian o Lars	Dammengläntan 17	425 39 Hissings Kärra	Östra Tvärn 974
Brinkmar Ulrika	Lokstallsgatan 6	113 21 Stockholm	Lövnäs 990 - 992
Brunnström Johnsson Eva o Robert	Tvärmö Västerbyn 531	742 91 Östhammar	Östra Tvärn 971
Edberg Helene o Hans	Tulegatan 16	113 53 Stockholm	Västerbyn 531
Edin Britt-Marie o Mats	Trollgatan 2	742 33 Östhammar	Sandvik 1:4
Edin Lena	Slagugglan 15	742 36 Östhammar	Sundskär 101
Eriksson Thorsten o Ingegerd	Moxboda 162	742 95 Hargshamn	Sundskär 101
Eriksson Mikael o Marie	Norrgården 758	742 91 Östhammar	
Ferm Inger o Jan	Kungsängsgatan 57 E	753 17 Uppsala	Norrgården 758
Fernström Barbro o Per	Bergslagsvägen 142	168 55 Bromma	Bromsäng 289
Flink Bert	Villagatan 32	742 33 Östhammar	Tvärmösundet 632
Flink Björn o Ulrika	Vanadisplan 2	113 31 Stockholm	Kvarngärdet 312
Flodin Mats o Marianne	Pärlvägen 2	591 72 Motala	Kvarngärdet 312
Forsberg Birgit o Folke	Simundö 212	742 94 Östhammar	Östra Tvärn 972
Gille Ulla o Torben	Sydvästra Grängsgatan 21	742 32 Östhammar	Västerbyn 502, 503
Gunnarsson Inga-Lena	Gitarrvägen 21	756 54 Uppsala	
Gustafsson Agneta o Arne	Born 8	755 92 Uppsala	Östra Tvärn 966
Haglund Kerstin o Tommy	Bergagatan 10	752 38 Uppsala	Västerbyn 510
Hellqvist Hutterers Håkan o Margit	Blåbärsvägen 17	633 53 Eskilstuna	Västerbyn 1411
Hjortzén Ulla o Kjell	Tullgarnsgatan 21	753 17 Uppsala	Tvärmö 967
Hultgren Jan	Geijersgatan 11 B	752 26 Uppsala	Landöra 652
Hökeberg Göran	Vindragarvägen 10	117 50 Stockholm	Västerbyn 521, 522
Hökeberg Pettersson Ingegerd o Sture	Fältvägen 11 A	756 46 Uppsala	Västerbyn 521, 522
Jacobsson Helgesdotter Curt o Lenah	Östra Tvärn 978	742 91 Östhammar	Östra Tvärn 978
Jardhagen Solveig o Göte	Tvärmö Orrsundet 403	742 91 Östhammar	Orrsundet 403
Jenner Gustafsson Åsa o Jan	Hörnstensvägen 4 B	756 45 Uppsala	Tvärmösundet 638
Johansson Ellinor	Gammelbygatan 22	742 34 Östhammar	
Johansson Inger	Engelbrektsgatan 11	742 31 Östhammar	Ö Tvärn 753
Johansson Ingrid o Gösta	Botvidsgatan 14 A	753 27 Uppsala	Kvarngärdet 305
Johansson Katarina	Tvärmö Mellangården 755	742 91 Östhammar	Mellangården 755
Johansson Magnus	Postbox 331	230 53 Alnarp	Mellangården 755
Johansson Stig	Fältspatvägen 46	806 31 Gävle	Mellangården 756
Jonsson Eva o Göran	Nicandergatan 3 E	645 30 Strängnäs	Kvarngärdet 1311
Jussil Anita o Sune	Tvärmö Karlholm 290	742 91 Östhammar	Karlholm 290, 292
Karlsson Britta o Ingvar	Spårfinnargränd 27	124 64 Bandhagen	Tvärmö 973
Källström Titti o Åke	Björkbacksvägen 25	168 69 Bromma	Östra Tvärn 977
Landheim Kaiser Lole o Gösta	DeGeersgatan 16	115 29 Stockholm	Västerbyn 520
Larsson Ewa o Thomas	Fyrislundsgatan 44	754 46 Uppsala	Sundskär 106

Lindberg Ann	Karl Nordströmsväg 24	168 51 Bromma	Tvärnösundet 639
Lindberg Hannelore	Vretalundsvägen 36	743 40 Storvreta	Västerbyn 510
Lyon Britt o Hakon	Flogstavägen 5 D	752 73 Uppsala	Tvärnösundet 640
Löfström Per o Anna-Britt	Tvärnö Ekensberg 320	742 91 Östhammar	Ekensberg 320
Magnusson Sven o Mona	Prästgatan 5	742 31 Östhammar	Torsholmen
Malmborg von Kerstin	Flintlåsvägen 2 4 tr	192 59 Sollentuna	Västerbyn 519
Malmborg von Lotta	Sånglärkevägen 2	186 47 Vallentuna	Västerbyn 519
Mattsson Andersson Lars o Harriet	Tvärnö Nyrudan 404	742 91 Östhammar	Nyrudan 404
Medin Johansson Eva o Anders	Mellangården 755	742 91 Östhammar	Mellangården 755
Mehlstrand Ulla o Urban	Valthornsvägen 20	756 50 Uppsala	Sundskär 103
Morell Lena o Tor	Sporrbacksvägen 18	748 32 Österbybruk	Lövnäs 990
Nilsson Gunnar	Väsby Storgård 8	186 91 Vallentuna	V-ö Sundmanshagen
Nobel Agnes	Socketbruksgränd 18	118 42 Stockholm	Västerbyn 513
Nobel Jakob	Bollnäsbacken 30	162 62 Vällingby	Västerbyn 513
Nyström Ingegerd o Per	Ringgatan 2 E	752 17 Uppsala	Orrsundet 402
Olsson Birgitta o Hans	Danderydsvägen 69 A	182 62 Djursholm	Tvärnösundet 637
Oscarsson Görel	Luthagesplanaden 23 A	752 25 Uppsala	Tvärnösundet 654
Oscarsson Löwgren Peter o Helene	Gustaf Kjellbergs väg 28	756 43 Uppsala	Tvärnösundet 654
Parc Annika	Bellmansgatan 54	754 26 Uppsala	
Perning Christine o Ulf	Tvärnö Sandvik	742 91 Östhammar	Sandvik 101
Pettersson Anne o Hans	Jungfrudansen 38	171 56 Solna	Värblingsö 1421
Pettersson Eriksson A-M o Anders	Tvärnö Västerbyn 514	742 91 Östhammar	Västerbyn 514
Pettersson Danielsson Alf o Susanne	Ripgatan 5	742 36 Östhammar	Västerbyn 517
Pettersson Gunnel o Leif	Kvarnviksvägen 16	572 92 Oskarshamn	Ö Tvärnö 1474
Ragnarsson Kent o Annette	Foghammarsvägen 23	747 30 Alunda	Tvärnösundet 635
Redeby Sutton Inger	Treesdale Close	TQ33QB Paignton Devon England	
Ruhne Philgren Berit o Björn	Snesslinge Peterslund 175	742 93 Östhammar	
Rydh Gertrud o Jan	Västmannagatan 69	113 26 Stockholm	Orrsundet 406
Rönnqvist Ulla	Nockeby backe 8C	168 40 Bromma	Södergården 650
Sahlström Leena o Fritjof	Degerövägen 63 F	00870 Helsingfors Finland	Västerbyn 530
Sandblom Ann-Katrin o Nils	Tomtavägen 13 D	762 31 Rimbo	Tvärnö 641
Sigurdson Rosenborg Margareta o Lars	Orionvägen 57	175 60 Järfälla	Sandvik 103
Sjöberg Ann o Per	Fridhemsgatan 20	112 40 Stockholm	Östra Tvärnö 977
Sjöberg Linda o Jennifer	Björkbacksvägen 19	168 69 Bromma	Östra Tvärnö 977
Skogqvist Ingrid	Södra Centralgatan 13 B	80250 Gävle	
Stenlund Sofie o Fredrik	Höganäsvägen 29	196 34 Kungsängen	Tvärnösundet 636
Staudinger Carina o Lars	Bågspännarvägen 14	175 68 Järfälla	Orrsundet 416
Ström Greta	Marka 263	742 92 Östhammar	
Ström Kerstin	Egilsgatan 4 A	753 34 Uppsala	
Ström Ulla	Vasagatan 7	742 32 Östhammar	
Sundin Kerstin o Hans	Tuskötäppan 112	742 91 Östhammar	Tuskötäppan 112
Svanberg Lillemor	Tuskö 127	742 91 Östhammar	Tuskö 127
Swedenborg Kirsten o Erik	Nornornasväg 7	131 46 Nacka	Värblingsöby
Svederoth Monica	Lindvallsplan 8 6 tr	117 36 Stockholm	Hästhagen 407
Svederoth Sonja	Nelsonstigen 4	134 36 Gustavsberg	Hästhagen 407
Söderberg Jeanette o Herbert	Tvärnö Orrsundet 405	742 91 Östhammar	Orrsundet 405
Telbrant Eva	Vallstanäsvägen 86	195 70 Rosersberg	Gruvskäret
Tibell Eva o Magnus	Tvärnö Orrsundet 401	742 91 Östhammar	Orrsundet 401
Tissier Birgitta o Bertil	Dannemoravägen 9	748 30 Österbybruk	Bromsäng 284
Trosell Monica o Jan	Stråvägen 5	175 44 Järfälla	Orrsundet 418
Walberg Barbro	Klippvägen 12	187 50 Täby	Bromsäng 288
Wallgren Oscarsson Lars o Lotti	Tvärnösundet 646	742 91 Östhammar	Tvärnösundet 646
Wengler Svensson Ove o Sylvia	Brunnsgatan 76 v5	802 51 Gävle	Roslagsro 286
Wikman Gunnel o Bo	Kungsängsgatan 57 F	753 17 Uppsala	Västerbyn 523
Wätte Barbro o Staffan	Jungfrugatan 30 4 tr	114 44 Stockholm	Sjöhaga 291
Åström Anita	Guldsjärsgatan 5 A	742 31 Östhammar	Solsidan 645

År 2012 årsskrift lösnummerkostnad -- 30 kr --

Medlemsavgifter

100 kr familj

60 kr enskild

Inbet på Pg 462 39 77 - 8

Glöm inte betala årsavgiften !

*Betalar Ni över internet - kom ihåg
att lämna fullständigt namn
och hela adressen + din e-postadress*

*I dag annonseras kommande aktiviteter
via de annonstavlor som finns uppsatta på
Tvärnö. Som en service till våra medlemmar
vill vi gärna även kunna skicka ut infor-
mation via e-post. I första hand gäller det
påminnelse om kommande aktiviteter, men
det kan även gälla ändrade tider och enkäter
där vi t ex vill ha synpunkter i någon fråga.*

*Har Du ingen dator, eller har Du lämnat
den hemma när Du åker till fritidshuset, är
det anslagstavlor eller mun-mot-mun-
metoden som gäller som vanligt.*

*Din e-postadress (tillsammans med namn
och telefonnummer) skickar du till:
torbjorn.ahlsen@telia.com*

Ordf Sune Jussil 0173 710 48
Tvärnö Karlholm 290 070 568 57 36
742 91 Östhammar

Kassör Torbjörn Ahlsén 08 581 728 08
Tvärnösundet 070 245 27 42
742 91 Östhammar
torbjorn.ahlsen@telia.com

Sekr Margareta Axelsson 0173 710 31
Tvärnö Södergården 650 08 768 82 65
742 91 Östhammar

Övriga i styrelsen:

Ledam	Lena Edin	Rev	Gunnar Nilsson
	Harald Andersson	suppl	Herbert Söderberg
Suppl	Katarina Johansson	Valber	Eva Brunnström
	Marie Ericsson		Eva Tibell
	Lotti Oscarsson		Folke Andersson
Rev	Gösta Kaiser		
	Åke Källström		

Fram till årsmötet 19 maj 2012

*Styrelsen för Tvärnö Hembygdsförening träffades
på Öregrunds Golfklubbs restaurang 9 sept för att äta
en god middag tillsammans som tack för det gångna
årets föreningsarbete.*

*Sune, Harald, Lotti, Katarina och Lena njöt men
tyvärr kunde inte Margareta, Torbjörn och Marie vara
med oss*

Utbildad SPORTFISKEGUIDE erbjuder guidade fisketurer efter ström-
ming på försommaren, gädda och abborre på vår, sommar och höst.
Även ismete efter gädda på vintern.
Vi fiskar kring Tvärnö.

Jag har examen: Fartygsbefäl klass 8

Flytvästar samt fiskeutrustning finns att låna för den som inte har.

Lunch eller fika kan ordnas efter önskemål

Katarina Johansson
0173 710 77, 073 038 85 14
abborren73@hotmail.com